

# EN HELT NY SITS

TEXT STEFAN NÄVERMYR BILD ANNA HULT, JOHAN BJÖRKMAN & ARKIVBILDER

**F**år vi presentera en glädjande nyhet: Göteborgs Konserthus ska få nya stolar i Stora salen och Stenhammarsalen! I sommar genomförs det stora

bytet där de trogna men smått trötta trotjänarna från 1980-talet byts ut mot helt nya stolar med spänstiga dynor och högkvalitativ beklädnad. Stolsnummer och platser ska enligt uppgift behållas som tidigare så det blir inga förändringar för majoriteten av abonnenter och konsertbesökare.

Antalet platser för rörelsehindrade utökas förhoppningsvis och dessutom har man modifierat stolarnas akustiska egenskaper så att det ska blir mer lyster och luftighet i orkesterklängen. Allt ska stå klart till säsongöppningen i början av september.

Att byta stolar är ingen enkel sak, det är många faktorer som måste beaktas. Det framhåller Alf Berntson från företaget Artifon i Göteborg som ansvarar för den akustiska delen i projektet.

– De viktigaste delarna är det visuella med utformningen, komforten, de akustiska egenskaperna och hållbarheten.

Med drygt 1200 stolar i Stora salen och närmare 400 i Stenhammarsalen handlar det om totalt 1600 stolar. Inför upphandlingen ställdes krav med noggranna specifikationer och ett av anbudena lyckades uppfylla dem alla.

Göteborgs Konserthus ingår i Higabs fastighetsbestånd. Uppdraget att leverera stolar gick till Kinnarp/Adept. Under Higabs ledning genomför AIX arkitekter och akustikföretaget Artifon projektet tillsammans med fastighetsansvarige





*Efter 45 års trogen tjänst hade originalstolarna i Stora salen gjort sitt och nya stolar tillverkades, bland annat efter mätningar på Chalmers. Stolsbytet skedde sommaren 1980. Hur Stora salen låter helt utan stolar kan man höra på inspelningen av Kurt Atterbergs Hornkonsert med solisten Albert Linder, Göteborgs Symfoniker och Gérard Oskamp (Caprice) som spelades in mitt under stolsbytet den 8 juli 1980 – stor efterklang och mycket luft!*

Johan Björkman och orkesterchef Johan Nordin från Göteborgs Symfoniker AB.

En ambition var att behålla ursprunglig stolsplacering och numrering men att samtidigt försöka utöka benutrymmet något. Det verkar som om man lyckats med det utan att decimera antalet stolsplatser – konsulterna och stolskonstruktörerna har verkligen "trollat med knäna".

Samtidigt fanns möjligheten att justera de akustiska egenskaperna.

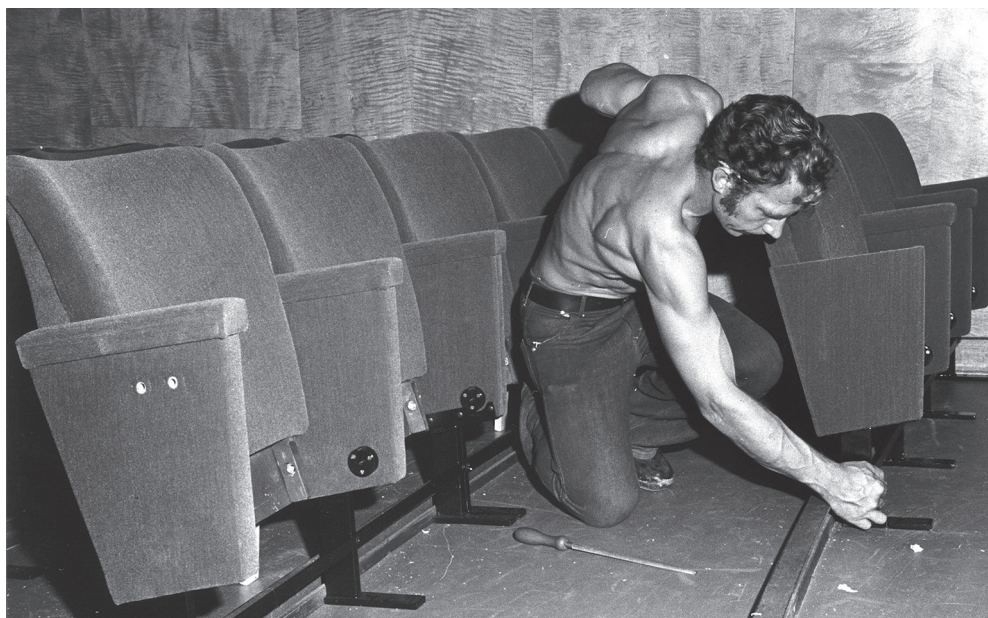
– Vi har testat olika styvhet på dynorna och tygets akustiska genomsläpp för att få en optimal lösning. Konserthusets akustik är allmänt sett mycket bra, men det finns några områden där det finns utrymme för förbättringar. Vi önskade bland annat

lite mer lyster, lite mer reflexer och efterklang i diskanten, och det kan man få fram genom att ha hårdare, reflekterande ytor på sätenas undersida och stolsryggarnas baksida, säger Alf Berntson.

Samtidigt är det modifieringar som måste göras med urskiljning för att Konserthusets akustik ska behålla sin grundkaraktär.

– Vi har varit väldigt noggranna under arbetets gång, det tar tid att ta fram de rätta specifikationerna. Faktum är att stolstillverkaren påpekade att han aldrig tidigare fått så noggranna krav på stolutformningen.

Kinnarp anlidade en renommerad stolstillverkare utanför Ljubljana i Slovenien. Fabriken har bland annat byggt stolar till Lorensbergsteatern och



*Bild från stolsbytet i Stora salen den varma sommaren 1980. Efter 36 år är det i år dags att byta till nya stolar för andra gången sedan Göteborgs Konserthus invigdes 1935.*

konserthus i Holland. Prototyper till Göteborgs Konserthus har byggts och testats, både med akustiska mätningar och provsittning, och i februari gjorde man ytterligare justeringar vid ett besök i snickerifabriken i Slovenien. Tolv stolar skickades på en sista avancerad mätning hos Artifons samarbetspartner Müller-BBM i Tyskland som varit med sedan 1950-talet och bland annat var konsult vid bygget av Berlinfilharmonin på 1960-talet.

Sedan är det bara att bygga stolarna, skicka dem till Göteborg och byta ut de gamla mot de nya. Vilket lär ta sin tid, i synnerhet som golvet i salen också ska läggas om – klassisk linoleum i grå-grönt som tidigare – och ventilationsuttagen i golvet bytas mot perforerade plåtar så att det blir bättre plats för fötterna. Publiken har med andra ord mycket att se fram emot när den nya säsongen inleds i september.



*Till vänster: så här såg de första stolarna ut.  
Till höger: Prototyper till de nya stolarna.  
Röd till Stora salen och blå till Stenhammarsalen.*